

Секцыя 8

ПРАБЛЕМЫ ПАДРЫХТОЎКІ КАДРАЎ ДЛЯ САЦЫЯКУЛЬТУРНАЙ СФЕРЫ

А. Г. Бураўкін, кандыдат тэхнічных навук, дацэнт;

С. А. Ганчарова, кандыдат тэхнічных навук, дацэнт;

А. Р. Зязюля, дацэнт;

Л. А. Сярогіна, старшы выкладчык;

Т. Д. Арэшка, старшы выкладчык;

М. М. Другакова, кандыдат тэхнічных навук, дацэнт,

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў

ДАКЛАДНЫЯ ВЕДЫ Ў АДУКАЦЫЙНАЙ ПРАСТОРЫ КУЛЬТУРЫ

Адукацыйная падтрымка разгортвання працэсаў інфарматызацыі разнастайных сфер чалавечай дзейнасці, стварэння развітой інфармацыйнай прасторы ў межах краіны і ўсяго свету мае відавочную актуальнасць.

У існых інфармацыйных сістэмах і сетках (у першую чаргу ў Internet) вялікую цікавасць для шырокіх колаў спажываўцаў інфармацыі прадстаўляе сфера культуры і мастацтва краіны (нацыянальнай культуры). У сувязі з гэтым узнікае неабходнасць укаранення такой структуры падрыхтоўкі спецыялістаў культуры, якая б забяспечыла іх актыўны ўдзел як у спажыванні, так і ў стварэнні агульнай інфармацыйнай прасторы культуры.

У працэсе інфармацыйнага абмену павінны ўдзельнічаць веды асноўных частак культуры:

творчы ўзровень:

– літаратура;

– музыка;

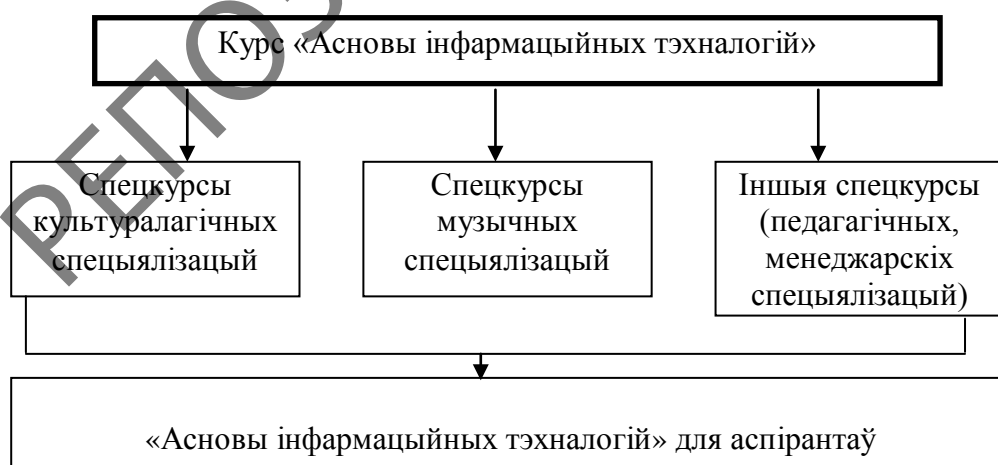
- танец (харэаграфія);
 - тэатр;
 - мастацтва кіно;
 - выяўленчае мастацтва (жывапіс, графіка, скульптура);
 - тэхнічная творчасць (у тым ліку рамёствы і архітэктура);
- вытворчы ўзровень:
- бібліятэчная справа;
 - музейная справа;
 - канцэртна-відовішчная дзейнасць;
 - клубная работа;
 - паркі.

Пры падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы спецыялістаў названых галін значнае месца павінна заняць засваенне ведаў па інфарматызацыі ў сферы культуры і мастацтва.

У агульнай структуры адукацыйных стандартаў культуралагічных і мастацкіх спецыяльнасцей задачам інфарматызацыі адпавядае блок дакладных дысцыплін. Разгледзім мадэлі такога блока.

Мадэль 1. Для культуралагічных і мастацкіх напрамкаў, якія не з’яўляюцца профільнымі ў дачыненні інфармацыйных тэхналогій.

Выкладаецца базавы курс для ўсіх напрамкаў («Асновы інфармацыйных тэхналогій»):

Змест курса складаюць тэмы:

- прынцыпы работы камп’ютарнай тэхнікі;
- агульныя паняцці і сферы прымянення інфармацыйных тэхналогій;

- аперацийныя сістэмы;
 - сэрвісныя праграмы;
 - увод і апрацоўка тэкставай і элементарнай лічбавай інфармацыі.
- У табліцы адлюстравана структура спецкурсаў:

Назва курса	Напрамак	Кароткі змест
Камп'ютарныя тэхналогіі ў музыцы	Духавая музыка Эстрадная музыка	Мадэляванне музыкі Сродкі падтрымкі мультымедыя Камп'ютарныя сістэмы і праграмныя сродкі апрацоўкі музыкі Увод і рэдагаванне музычных тэкстаў Стварэнне электронных партытур
Камп'ютарная апрацоўка музычных тэкстаў	Харавая музыка (акадэмічная)	Сродкі падтрымкі мультымедыя Камп'ютарныя сістэмы і праграмныя сродкі апрацоўкі музыкі Увод і рэдагаванне музычных тэкстаў Стварэнне электронных партытур
Камп'ютарныя тэхналогіі апрацоўкі фальклорнага матэрыялу	Харавая музыка (народная)	Мадэляванне музыкі Сродкі падтрымкі мультымедыя Камп'ютарныя сістэмы і праграмныя сродкі апрацоўкі музыкі і тэксту Увод і рэдагаванне музычных і літаратурных тэкстаў Стварэнне электронных партытур Базы і банкі даных Адлюстраванне фальклору ў інфармацыйных сістэмах і сетках
Інфарматыка і камп'ютарны практыкум	Менеджмент сацыякультурнай сферы	Інфарматызацыя культуры Асноўныя паняцці статыстычнага аналізу Інфармацыя культуры ў інфармацыйных сістэмах і сетках Апрацоўка інфармацыі культуры на базе электронных табліц Размяшчэнне інфармацыі культуры ў камп'ютарных сетках

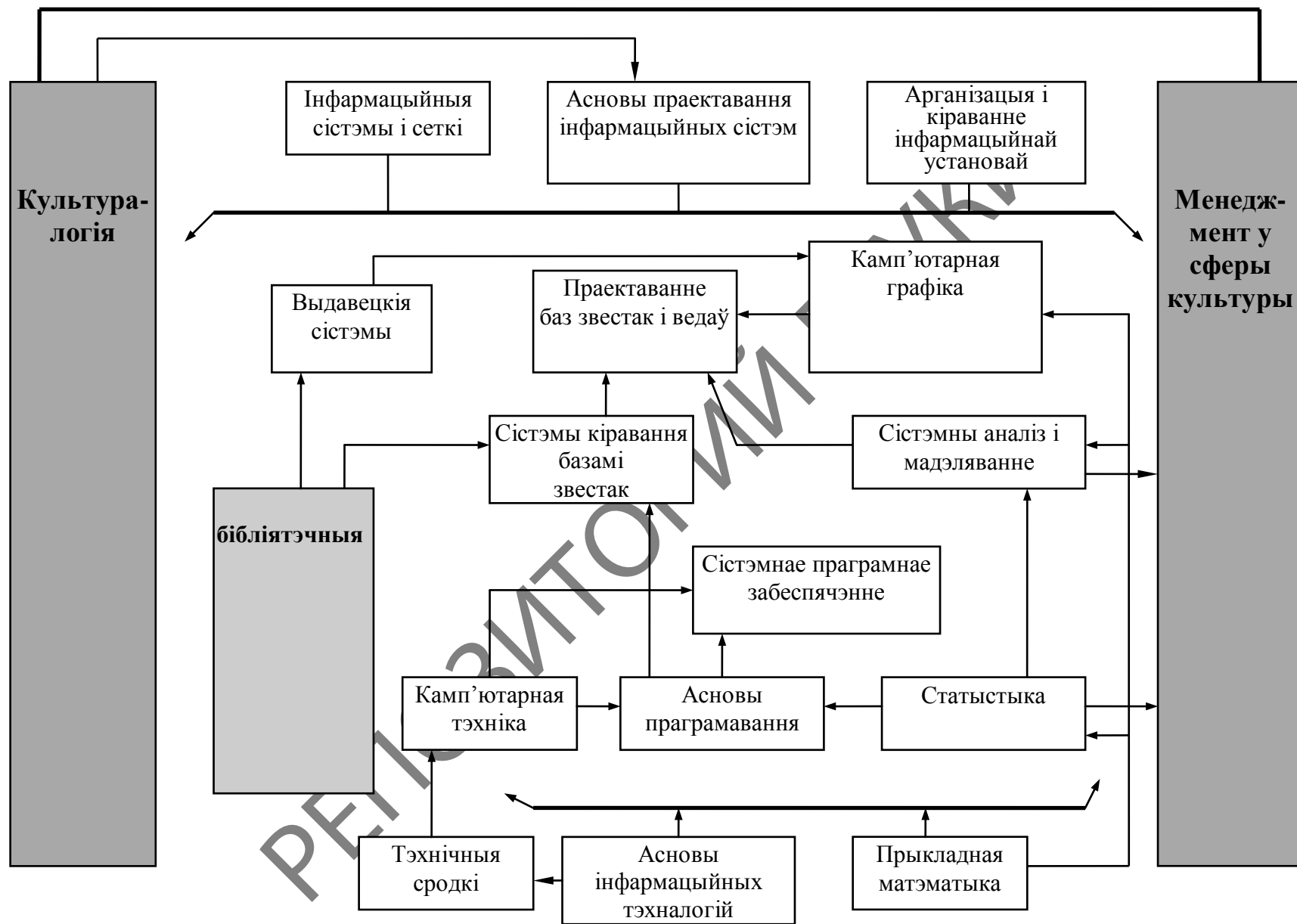
Камп'ютарная графіка	Народныя рамёствы	Інфармацыйныя тэхналогіі ў мастацтве Графічнае мадэляванне Асноўныя паняцці геаметрыі Тыпавыя мадэлі і задачы геаметрычнага мадэлявання Камп'ютарныя сістэмы і праграмныя графічныя сродкі Увод і апрацоўка статычных і дынамічных каляровых графічных выяў
Камп'ютарная апрацоўка літаратурных тэкстаў	Літаратурная работа	Інфармацыйныя тэхналогіі ў мастацтве Элементы камп'ютарнай графікі Выдавецкія сістэмы Асноўныя правілы вёрсткі Увод і апрацоўка складанай тэкставай інфармацыі
Камп'ютарныя тэхналогіі ў гульнявой дзейнасці	Сацыяльная педагогіка	Інфарматызацыя культуры Элементы камп'ютарнай графікі Камп'ютарныя гульні: класіфікацыя Сістэмныя сродкі падтрымкі камп'ютарных гульняў

Мадэль 2. Для спецыяльнасці «Бібліятэказнаўства і бібліяграфія» (і часткова – «Музеязнаўства і ахова помнікаў») (утрымліваюцца тэарэтычныя дысцыпліны матэматычнага характару):

Блок «Аўтаматызаваныя бібліятэчна-інфармацыйныя сістэмы» мае ўласную структуру, адпаведную галіне прымянення.

Мадэль 3. Для напрамку «Інфармацыйныя сістэмы ў культуры» спецыяльнасці «Культуралогія». Паслядоўнасць дысцыплін блока дакладных навук:

Структура сістэмы падрыхтоўкі – у адпаведнасці з прызначэннем спецыяліста – павінна складацца з трох тэхналагічных ліній: культуралагічнай, інфармацыйнай і лініі менеджменту. Абгрунтаваннем такой структуры з’яўляюцца агульныя патрабаванні да спецыяліста кваліфікацыі «культуралаг-менеджар».

Спецыяліст, прызначаны для падтрымкі стварэння інфармацыйных сістэм у культуры (менеджар інфармацыйнай службы), можа працаваць ва ўстановах улады, культуры, навукі, асветы, вытворчасці, якія маюць або ствараюць падраздзяленні, адказныя за атрыманне, апрацоўку, захаванне і перадачу (распаўсюджанне) інфармацыі па культуры і мастацтве.

Культуралаг-менеджар інфармацыйнай службы абавязаны валодаць інфармацыйнымі тэхналогіямі, ведамі гуманітарных і дакладных навук, па культуралогіі, арганізацыі і кіраванні інфармацыйнымі службаў.

Культуралаг-менеджар інфармацыйнай службы павінен ажыццяўляць наступныя віды дзейнасці ва ўстановах культуры:

- арганізацыйную (стварэнне і кіраванне інфармацыйнай службаў (падраздзяленнем));

- навуковую (правядзенне навуковых доследаў з мэтай распрацоўкі інфармацыйных сістэм, метадычнае забеспячэнне ўкаранення сродкаў сістэмнай і камп’ютарнай падтрымкі дзейнасці свайго і сумежных падраздзяленняў, збор і сістэмны аналіз інфармацыі, звязанай з дзейнасцю ўстановы, і г. д.);

- вытворчую (падбор і эфектыўнае выкарыстанне капіравальных і аўдыявізуальных тэхнічных сродкаў, камп’ютарнай тэхнікі, сістэмнага, прыкладнога, спецыялізаванага праграмнага забеспячэння, навучанне персаналу).

Культуралаг-менеджар інфармацыйнай службы павінен валодаць ведамі наступных галін:

- мастацкая культура;
- заканадаўства Беларусі;
- эканоміка;
- апрацоўка дакументаў (традыцыйныя тэхналогіі);
- маркетынг і рэкламная дзейнасць;
- арганізацыя і кіраванне інфармацыйнай установай;
- інфармацыйныя тэхналогіі (сістэмы дакладных ведаў, аўдыявізуальныя, камп’ютарныя сродкі, праграмнае забеспячэнне і інш.).

- Культуролаг-менеджар інфармацыйнай службы павінен умець:
- ствараць праекты інфармацыйных сістэм, якія адпавядаюць дзейнаму заканадаўству і эканамічным варункам;
 - праводзіць сістэмны аналіз сферы дзейнасці ўстанова культуры;
 - арганізаваць дзейнасць адпаведнага падраздзялення па атрыманні, апрацоўцы і захаванні неабходнай інфармацыі;
 - ажыццяўляць навукова абгрунтаваны выбар аўдыявізуальных і камп’ютарных сродкаў падтрымкі інфармацыйнай дзейнасці;
 - выкарыстоўваць рэсурсы лакальных і глабальных інфармацыйных сетак.

Укараненне названых мадэляў у навучальны працэс і адлюстраванне іх структуры ў адукацыйных стандартах культуралагічных і мастацкіх спецыяльнасцей мае на мэце павысіць эфектыўнасць удзелу культуры ў агульнай інфармацыйнай прасторы і яе ўзаемадзеяння з іншымі сферамі чалавечай дзейнасці.

Першыя крокі ажыццяўлення заяўленай адукацыйнай стратэгіі былі зроблены калектывам аўтараў пад непасрэдным кіраўніцтвам тагачаснага рэктара Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў Я. Д. Грыгаровіч.

1. *Бураўкін, А. Г.* Інфармацыйныя тэхналогіі ў мастацтве / А. Г. Бураўкін. – Мінск : БУК, 1999. – 250 с.

2. Сістэмы дакладных ведаў у беларускай мове і мастацтве / Я. Грыгаровіч [і інш.] // Актуальныя праблемы беларускамоўнага выкладання тэхнічных і прыродазнаўчых дысцыплін у ВНУ : матэрыялы навук.-метад. канф., Мінск, 4–5 мая 1993 г. – Мінск : МРТІ, 1993. – С. 52–53.

3. Сістэмы дакладных ведаў у мове, мастацтве і канструяванні / Я. Грыгаровіч [і інш.] // Нацыянальная культура як аснова зместу навучання і выхавання студэнтаў : тэз. дакл. Міжнар. навук.-метад. канф., Мінск, 18–19 красав. 1993 г. – Мінск : БУК, 1993. – Ч. 2. – С. 47–48.